

**Науково-дослідна лабораторія з проблем забезпечення діяльності поліції
Харківського національного університету внутрішніх справ**

**Кафедра поліцейської діяльності та публічного адміністрування
факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх
справ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОРЯДКУ ТА
СТРОКІВ ВНЕСЕННЯ ДО ОСОБОВОЇ СПРАВИ
ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ВІДОМОСТЕЙ ПРО
ЗАСТОСОВАНІ ДО НЬОГО ЗАОХОЧЕННЯ ТА
ДИСЦИПЛІНАРНІ СТЫГНЕННЯ**

Науково-методичні рекомендації

Харків – 2019

УДК 351. 741 (477)

ББК 67.9 (4 УКР) 301.163.1

М54

Рекомендовано до друку та використання в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України науково-методичною радою
Харківського національного університету внутрішніх справ
(протокол № 9 від 24 жовтня 2019 року)

Рецензенти:

1. Музичук О.М. – декан факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, полковник поліції.

2. Мудрий Д.О. – старший інспектор відділу комплектування управління кадрового забезпечення ГУНП в Харківській області, капітан поліції.

Укладачі:

Безпалова О.І. – завідувач кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування факультету № 3, доктор юридичних наук, професор

Джафарова О.В. – професор кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування факультету № 3, доктор юридичних наук, професор

Шатрава С.О. – завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем забезпечення діяльності поліції, доктор юридичних наук, професор

Пчелін В.Б. – доцент кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування факультету № 3, доктор юридичних наук, доцент

Резанов С.А. – доцент кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування факультету № 3, кандидат юридичних наук, доцент

Селюков В.С. – доцент кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування факультету № 3, кандидат юридичних наук, доцент

Панова О.О. – доцент кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування факультету № 3, кандидат юридичних наук, доцент

Галкіна О.М. – провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем забезпечення діяльності поліції, кандидат юридичних наук

Кацалап Л.С. – старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем забезпечення діяльності поліції, кандидат юридичних наук

Денищук Д.Є. – науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем забезпечення діяльності поліції

Погорілець О.В. – науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем забезпечення діяльності поліції

Сиромятнікова М.С. – науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем забезпечення діяльності поліції

Метою науково-методичних рекомендацій є вироблення розуміння основних понять, порядку застосування заохочень, проведення службових розслідувань, застосування дисциплінарних стягнень та облік заохочень та стягнень в органах Національної поліції України.

Методичні рекомендації щодо порядку та строків внесення до особової справи поліцейського відомостей про застосовані до нього заохочення та дисциплінарні стягнення: наук.-метод. рекомен. / О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.О. Шатрава, В.Б. Пчелін, С.А. Резанов, В.С. Селюков, О.М. Галкіна, Л.С. Кацалап, Д.Є. Денищук, О.В. Погорілець, М.С. Сиромятнікова, Харків: Харк. нац. ун-т внутр. справ. 2019. 27 с.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2. ЗАОХОЧЕННЯ ТА ЙОГО ВИДИ

3. ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗАОХОЧЕНЬ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

4. ПІДСТАВИ ПРОВЕДЕННЯ СЛУЖБОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ СЛУЖБОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

6. ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНИХ СТЯГНЕНЬ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

7. ОБЛІК ЗАОХОЧЕНЬ ТА СТЯГНЕНЬ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Ці науково-методичні рекомендації визначають порядок та строки внесення до особової справи поліцейського відомостей про застосовані до нього заохочення та дисциплінарні стягнення.

2. Науково-методичні рекомендації розроблено відповідно до: Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580-VIII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379); Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» від 15 березня 2018 року № 2337-VIII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 29, ст.233); Наказу МВС України «Про заохочення в Національній поліції України» від 25.04.2019 № 317 (Офіційний вісник України від 11.06.2019 № 44, стор. 92); Наказу МВС України «Порядок формування та ведення особових справ поліцейських» від 12.05.2016 № 377 (зі змінами, внесеними наказом МВС України від 26.03.2019 № 215) (Офіційний вісник України від 24.06.2016 № 47, стор. 480); Наказу МВС України «Порядок проведення службових розслідувань у Національній поліції України» від 07.11.2018 № 893 (Офіційний вісник України від 21.12.2018 № 98, стор. 476); Наказу МВС України «Положення про дисциплінарні комісії в Національній поліції України» від 07.11.2018 № 893 (Офіційний вісник України від 21.12.2018 № 98, стор. 487).

2. ЗАОХОЧЕННЯ ТА ЙОГО ВИДИ

Відповідно до Дисциплінарного статуту Національної поліції України службова дисципліна ґрунтується на створенні необхідних організаційних та соціально-економічних умов для чесного, неупередженого і гідного виконання обов'язків поліцейського, повазі до честі і гідності поліцейського, вихованні сумлінного ставлення до виконання обов'язків поліцейського шляхом зваженого застосування методів переконання, заохочення та примусу.

Заохочення є засобом підтримання службової дисципліни, що полягає у відзначенні поліцейського за успішне виконання ним обов'язків, а також за інші заслуги перед державою та суспільством.

Відповідно до ч. 2 ст. 6 Дисциплінарного статуту Національної поліції України та Наказу МВС України «Про заохочення в Національній поліції України» до поліцейських можуть застосовуватися такі види заохочень:

1) **дострокове зняття дисциплінарного стягнення** застосовується в разі, якщо воно виконало свою виховну функцію, а особа своїм ставленням до служби і поведінкою довела своє виправлення;

2) **занесення на дошку пошани** є особливою формою визнання та морального стимулювання, спрямованою на відзначення та вшанування поліцейського, працівника Національної поліції України, підвищення якості виконавчої дисципліни в органі (підрозділі) поліції;

3) **заохочення грошовою винагородою** може застосовуватися як окремий вид заохочення або одночасно із заохоченням відомчою заохочувальною відзнакою Національної поліції України або Міністерства внутрішніх справ України;

4) **заохочення цінним подарунком** - є видом заохочення за зразкове виконання службового обов'язку, старанність, ініціативу і наполегливість, високий професіоналізм, мужність та героїзм, проявлені під час забезпечення охорони прав і свобод людини, підтримання публічної (громадської) безпеки і порядку, за тривалу і плідну працю, активну участь у наданні допомоги в забезпеченні публічної (громадської) безпеки та боротьбі із злочинністю;

5) **надання додаткової оплачуваної відпустки тривалістю до п'яти діб** може бути застосовано до поліцейського за зразкове виконання службових обов'язків, особисту мужність, героїзм і відвагу в боротьбі зі злочинністю, відданість Присязі, високий професіоналізм, ініціативу і наполегливість у розкритті резонансних правопорушень, за самовіддані дії з ризиком для життя або в разі отримання поранення під час забезпечення публічної (громадської) безпеки чи затримання небезпечних правопорушників наказом керівника Національної поліції України за клопотанням керівника органу (підрозділу) поліції, у якому особа проходить службу,

6) **заохочення відомчими заохочувальними відзнаками Національної поліції України**, такими як:

- Подяка Національної поліції України;
- Грамота Національної поліції України;
- Почесна грамота Національної поліції України;
- нагрудний знак «Знак Пошани»;
- медаль «10 років сумлінної служби»;
- медаль «15 років сумлінної служби»;
- медаль «20 років сумлінної служби»;
- медаль «Ветеран служби».

7) заохочення відомчими заохочувальними відзнаками Міністерства внутрішніх справ України;

8) дострокове присвоєння чергового спеціального звання може бути застосовано після закінчення не менше половини визначеного строку вислуги в спеціальному званні (у разі дострокового присвоєння спеціального звання посмертно - незалежно від строку вислуги в попередньому спеціальному званні та займаній штатній посаді) у разі відповідності спеціального звання, що присвоюється, спеціальному званню, передбаченому займаною штатною посадою.

Дострокове присвоєння чергового спеціального звання може бути застосовано до поліцейського, який має стаж служби в поліції не менше п'яти років. Повторно такий вид заохочення може бути застосований не раніше ніж через три роки, крім випадків застосування зазначеного виду заохочення до поліцейських за виявлені мужність і героїзм під час рятування життя громадян або затримання особливо небезпечних злочинців.

9) присвоєння спеціального звання, вищого на один ступінь від звання, передбаченого займаною штатною посадою застосовується в порядку заохочення після закінчення не менше ніж півтора строку вислуги у попередньому спеціальному званні (зазначене в цій частині положення не поширюється на випадки, коли спеціальним званням, передбаченим штатною посадою, є спеціальне звання старшого сержанта поліції або полковника поліції).

10) заохочення відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України «Вогнепальна зброя»;

11) заохочення відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України «Холодна зброя».

Відомчими заохочувальними відзнаками Міністерства внутрішніх справ України «Вогнепальна зброя» та «Холодна зброя» заохочуються особи, які мають право на придбання, зберігання та використання вогнепальної зброї відповідно до чинного законодавства, за сумлінну службу, особливі заслуги в боротьбі зі злочинністю, охороні громадського порядку, захисті конституційних прав та свобод людини і громадянина, за бездоганну багаторічну службу, зразкове виконання військового, службового та громадянського обов'язку, проявлені при цьому честь і доблесть.

Також може бути внесено подання про нагородження поліцейського державними нагородами України, відзнаками Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України за мужність, відвагу, героїзм, особливі заслуги

перед державою в боротьбі із злочинністю, забезпеченні публічної безпеки і порядку, зразкове виконання службових обов'язків.

Подання про нагородження такими нагородами керівника Національної поліції України вносить Міністр внутрішніх справ України. Подання про нагородження інших поліцейських вносить Міністр внутрішніх справ України за поданням керівника Національної поліції України. Подання про нагородження державними нагородами України поліцейських, які проходять службу або навчаються у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, вносить Міністр внутрішніх справ України за поданням ректора такого навчального закладу, що погоджується керівником Національної поліції України.

Подання про нагородження державними нагородами України поліцейського за виявлені мужність, відвагу, героїзм, особливі заслуги в боротьбі із злочинністю, забезпеченні публічної безпеки і порядку вноситься незалежно від наявності у поліцейського дисциплінарних стягнень.

3. ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗАОХОЧЕНЬ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Загальний порядок представлення до заохочення, особливості представлення до нагородження державними нагородами, відзнаками Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції України та застосування інших видів заохочень визначаються Законом України «Про Національну поліцію», Дисциплінарним статутом Національної поліції України та Наказом МВС України «Про заохочення в Національній поліції України».

У статті 22 Закону України «Про Національну поліцію» зазначено, що до основних повноважень керівника поліції віднесено:

- прийняття у визначеному порядку рішення про заохочення поліцейських;
- прийняття у визначеному законодавством про державну службу порядку рішення про заохочення державних службовців апарату центрального органу управління поліції;
- прийняття у визначеному трудовим законодавством порядку рішення про заохочення працівників поліції.

Міністрові внутрішніх справ України належить право застосовувати до всіх поліцейських такі заохочення як:

- 1) грошова винагорода;
- 2) цінний подарунок;
- 3) відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства внутрішніх справ України;
- 4) відомча заохочувальна відзнака Міністерства внутрішніх справ України «Вогнепальна зброя»;
- 5) відомча заохочувальна відзнака Міністерства внутрішніх справ України «Холодна зброя».

Керівникові Національної поліції України належить право застосовувати заохочення, передбачені Статутом, до всіх поліцейських, крім відомчих заохочувальних відзнак Міністерства внутрішніх справ України. Інші керівники поліції застосовують до підлеглих заохочення в межах повноважень, наданих їм керівником Національної поліції України. Ректори вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, застосовують до підлеглих заохочення в межах повноважень, наданих їм Міністром внутрішніх справ України. Керівник, не наділений повноваженнями щодо застосування заохочень, має право внести подання або порушити клопотання про заохочення підлеглого перед уповноваженим керівником.

Відповідно до ч. 11 ст. 71 Закону нагородження (заохочення) поліцейських, відряджених до органів державної влади, установ і організацій, державними нагородами та відомчими відзнаками здійснюється на загальних підставах за поданням керівника державного органу, установи, організації, до яких вони відряджені.

Загальний порядок застосування заохочень, закріплений в статті 9 Статуту визначає, що заохочення застосовуються до поліцейських на підставі сукупної оцінки професійних якостей, результатів службової діяльності, ступеня службової активності, ініціативності та стану дотримання службової дисципліни на підставі подання про заохочення.

У поданні про заохочення зазначаються конкретні заслуги поліцейського, що стали підставою для внесення подання про застосування до нього заохочення. Стосовно керівників органів (підрозділів) поліції (від начальника відділення й вище), крім особистих позитивних характеристик, зазначаються також відомості про стан дисципліни та законності в очолюваному органі (підрозділі), роль підлеглих у співпраці з органами виконавчої влади та взаємодії із засобами масової інформації, ступінь довіри і поваги населення до них особисто і керівного складу органу (підрозділу) у цілому, рівень їх авторитету як керівників серед підлеглих.

Внесення підлеглими подання про заохочення їхнього керівника забороняється.

Заохочення поліцейського оформляється письмовим наказом. Зміст наказу оголошується особовому складу відповідного органу поліції та доводиться до відома поліцейського, якого заохочено. Якщо рішення про заохочення поліцейського, прийняте з порушенням визначеного порядку або на підставі недостовірних відомостей, воно підлягає скасуванню, а виданий предмет заохочення - вилученню. За відсутності предмета заохочення його вартість відшкодовується в порядку, визначеному законодавством.

Відповідно до порядку вручення нагород, відзнак та цінних подарунків, визначеному Наказом МВС України «Про заохочення в Національній поліції України» про вручення нагород складається протокол за формою, установленю відповідними нормативно-правовими актами. Протокол підписується особою, яка вручила заохочення, та скріплюється гербовою печаткою. Протоколи вручення державних нагород, відзнак Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, відомчих заохочувальних відзнак Міністерства внутрішніх справ України, відомчих заохочувальних відзнак Національної поліції України надсилаються до підрозділу кадрового забезпечення центрального органу управління поліції у двох примірниках не пізніше як через тиждень після їх вручення. Протокол вручення цінного подарунка, підписаний особою, яка здійснювала вручення, та нагородженою особою, надсилається не пізніше як через 10 днів після вручення цінного подарунка:

- до підрозділу кадрового забезпечення і підрозділу фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку органу (підрозділу) поліції - стосовно осіб, нагороджених наказом керівника цього органу (підрозділу) поліції;

- до підрозділу кадрового забезпечення і підрозділу фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку центрального органу управління поліції - стосовно осіб, нагороджених наказом керівника Національної поліції України.

Поліцейський, який має дисциплінарне стягнення, може заохочуватися лише шляхом дострокового зняття дисциплінарного стягнення, але не раніше ніж через три місяці з дня видання наказу про застосування дисциплінарного стягнення, крім випадків заохочення такого поліцейського державними нагородами.

Наявність заохочень та державних нагород є обставинами, що пом'якшують відповідальність поліцейського при застосуванні дисциплінарних стягнень.

Протягом строку дії дисциплінарних стягнень до поліцейського не можуть застосовуватися заходи заохочення, крім дострокового зняття раніше застосованого дисциплінарного стягнення. А також поліцейський вважається таким, що не має дисциплінарного стягнення, якщо його нагороджено державною нагородою, заохочено шляхом дострокового зняття дисциплінарного стягнення або закінчився строк дії дисциплінарного стягнення.

4. ПІДСТАВИ ПРОВЕДЕННЯ СЛУЖБОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Як свідчить практика, на сьогоднішній день у сфері проведення службових розслідувань в органах Національної поліції України існує велика кількість проблемних питань, наявність яких негативним чином впливає на стан та ефективність захисту службово-трудових прав поліцейських, а як результат і на їх службову діяльність. А відтак, проведення службового розслідування, його якість, оперативність і своєчасність, апріорі є важливою гарантією захисту прав поліцейських та впливає на діяльність всієї Національної поліції. Втім, проведенню службового розслідування має передувати правильне та швидке визначення підстав, через які, власне, і починається проведення такого розслідування. Саме визначення підстав безпосередньо впливає на подальший процес та напрямки проведення розслідування.

Підставами проведення службових розслідувань в органах Національної поліції України є виникнення певної законодавчо закріпленої умови (дії чи бездіяльності), наявність якої у подальшому є передумовою виникнення нових правовідносин, зокрема щодо безпосереднього проведення службового розслідування. А відтак, підстава, в контексті визначеної проблематики, – це своєрідний спонукаючий фактор для уповноважених органів вчиняти дії конкретного характеру, зокрема, проведення службового розслідування. У чинному законодавстві України, зокрема у Дисциплінарному статуті Національної поліції України від 15 березня 2018 року надається перелік підстав для призначення службового розслідування. Зокрема, відповідно до Статуту, такими підставами є: заяви,

скарги та повідомлення громадян, посадових осіб, інших поліцейських, засобів масової інформації, рапорти про вчинення порушення, що має ознаки дисциплінарного проступку, або безпосереднє виявлення ознак такого проступку посадовою особою поліції, за наявності достатніх даних, що вказують на ознаки дисциплінарного проступку.

Основною підставою для проведення службових розслідувань в органах Національної поліції України є вчинення дисциплінарного проступку поліцейським, або адміністративного правопорушення, порядок вирішення якого регулюється не Кодексом України про адміністративні правопорушення, а спеціальним законодавством, зокрема Дисциплінарним статутом Національної поліції та іншими підзаконними нормативно-правовими актами МВС України.

Дисциплінарним проступком поліцейського може вважатись фактичне невиконання своїх обов'язків, які передбачені Законом України «Про Національну поліцію», або вчинення дій, які не відповідають статусу поліцейського та негативно впливають на імідж окремого поліцейського та всієї Національної поліції взагалі. Варто відзначити, що чинним законодавством, зокрема Порядком проведення службових розслідувань у Національній поліції України від 28 листопада 2018 року визначено, що службове розслідування призначається, зокрема, за наявності даних про:

- внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомостей про скоєння поліцейським кримінального правопорушення;
- повідомлення поліцейському про підозру в учиненні ним кримінального правопорушення, якщо службове розслідування не було проведено на підставі абзацу другого цього пункту або якщо за його результатами не було встановлено дисциплінарного проступку;
- надходження подання спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції або припису Національного агентства з питань запобігання корупції, в якому міститься вимога щодо проведення службового розслідування з метою виявлення причин та умов, за яких стало можливим учинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи невиконання вимог Закону України «Про запобігання корупції»;
- ознаки дисциплінарного проступку, що призвів до загибелі або поранення (контузії, травми або каліцтва) поліцейського під час виконання ним службових повноважень;
- недотримання підстав та порядку застосування або використання вогнепальної зброї, спеціальних засобів або заходів фізичного впливу;

- недотримання норм кримінального процесуального законодавства України під час проведення досудового розслідування;
- втрату поліцейським службового посвідчення та спеціального нагрудного знака (жетона), табельної, добровільно зданої чи вилученої зброї або боєприпасів, нагородної зброї, якщо вона зберігалася в територіальному органі поліції чи його територіальному (відокремленому) підрозділі, а також закладі, установі Національної поліції України, що належать до її управління (далі - органи (підрозділ, заклад, установа) поліції), а також втрату спеціальних засобів поліцейським чи відсутність їх в органі (підрозділі, закладі, установі) поліції, матеріалів досудового розслідування, справ оперативного обліку та справ про адміністративні правопорушення, речових доказів, а також тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження;
- розголошення конфіденційної, таємної, службової або іншої інформації, яка містить таємницю, що охороняється законом;
- порушення законодавства України у сфері фінансово-господарської діяльності органів поліції, а також установ, які належать до сфери управління Національної поліції України, виявлені під час ревізій або перевірок, внутрішніх аудитів;
- перебування поліцейського на роботі (службі) у стані алкогольного сп'яніння або стані, викликаному вживанням наркотичних чи інших одурманюючих засобів, або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції;
- приховування від обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні та адміністративні правопорушення, які були відомі поліцейському, але не отримали реєстраційного номера або не були зафіксовані ним у встановленому законодавством України порядку.

5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ СЛУЖБОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

«Порядок проведення службових розслідувань в органах поліції» - це визначена та закріплена на законодавчому рівні послідовність дій, які мають вчинити уповноважені органи для проведення якісного та оперативного службового розслідування. Дотримання порядку проведення службових розслідувань в органах поліції дозволить: по-перше, забезпечити дотримання режиму законності у функціонуванні відповідного органу державної влади та

їх структурних підрозділів; по-друге, створити умови за яких буде дотримано всі службово-трудова права працівника відносно якого здійснюється службове розслідування; по-третє, дозволить мінімізувати можливість виникнення ситуацій з оскарження рішень дисциплінарних комісій.

Порядок проведення службових розслідувань в органах поліції можна поділити на три ключові етапи, які в свою чергу можуть включати відповідні підетапи. Такими етапами є: 1) підготовчий етап; 2) безпосереднє проведення розслідування; 3) завершальний етап, прийняття рішення.

Першим, підготовчим підетапом проведення службового розслідування в органах національної поліції України є видання наказу про проведення такого розслідування. Так, з точки зору трудового права наказ – це акт правозастосовчої діяльності роботодавця, отже - це основний розпорядчий документ, який видається керівником органу поліції на основі єдиноначальності.

Варто навести положення статті 4 Дисциплінарного статуту Національної поліції України від 15 березня 2018 року, відповідно до якої наказ є формою реалізації службових повноважень керівника, згідно з якими визначаються мета і предмет завдання, строк його виконання та відповідальна особа. Наказ має бути чітко сформульований і не може допускати подвійного тлумачення, він приймається на основі Конституції та законів України і спрямований на їх виконання, віддається (видається) керівником під час провадження ним управлінської діяльності з метою виконання покладених на нього завдань та здійснення функцій відповідно до наданих повноважень. Взагалі, наказ може віддаватися усно чи видаватися письмово, у тому числі з використанням технічних засобів зв'язку. В контексті даних рекомендацій слід відзначити, що відповідний наказ повинен оформлюватись лише у письмовій формі.

У наказі про призначення службового розслідування та утворення дисциплінарної комісії визначаються голова та члени дисциплінарної комісії, зазначається підстава проведення службового розслідування, а також прізвище, ім'я, по батькові, посада поліцейського, стосовно якого воно проводитиметься (у разі якщо на час призначення службового розслідування це відомо). Проект наказу про призначення службового розслідування та пропозиції щодо складу дисциплінарної комісії готує структурний підрозділ, яким встановлено наявність підстав для проведення службового розслідування. За рішенням уповноваженого керівника в межах повноважень підготовку проекту наказу про призначення службового розслідування може бути доручено іншому органу (підрозділу) поліції.

Наступним етапом проведення службового розслідування в органах поліції є формування дисциплінарної комісії. Слід відмітити, що раніше (а саме до 2018 року) була одноособова дисциплінарна влада керівника над своїми підлеглими, після ж прийняття Дисциплінарного статуту поліції, до дисциплінарних комісій можуть бути також залучені представники громадськості, що беззаперечно стало важливим кроком на шляху покращення якості та відкритості процесу проведення службових розслідувань в органах поліції. Порядок формування дисциплінарних комісій визначається Положенням про дисциплінарні комісії в Національній поліції України від 28 листопада 2018 року. Дисциплінарна комісія створюється за письмовим наказом Міністра внутрішніх справ України, службової особи поліції або ректора закладу вищої освіти із специфічними умовами навчання, який здійснює підготовку поліцейських, наділених повноваженнями із застосування до поліцейського дисциплінарного стягнення (далі - уповноважений керівник), одночасно з прийняттям рішення про призначення службового розслідування. Дисциплінарна комісія утворюється у складі не менше трьох осіб, з яких визначається голова дисциплінарної комісії. У разі призначення службового розслідування за відомостями про скоєння поліцейським дисциплінарного проступку, що потребує значного обсягу дій, зокрема опитування великої кількості поліцейських та інших осіб, витребування та аналізу значного обсягу матеріалів, уповноважений керівник може призначати заступника голови дисциплінарної комісії. Головою дисциплінарної комісії, утвореної в поліції, може бути лише поліцейський. Дисциплінарна комісія створюється із числа поліцейських та інших працівників органу (підрозділу) поліції, де призначено службове розслідування, або працівників інших органів (підрозділів) поліції за наявності згоди їх керівників, які мають відповідні знання та досвід служби (роботи) в поліції та відповідну фахову підготовку щодо предмета проведення службового розслідування. Керівник Національної поліції України має право утворювати дисциплінарні комісії із числа поліцейських та інших працівників будь-якого органу (підрозділу) поліції.

Розділом 2 Положення про дисциплінарні комісії в Національній поліції України передбачено особливості формування складу дисциплінарних комісій із проведення службових розслідувань за відомостями щодо вчинення поліцейськими певних видів дисциплінарних проступків. Так, до прикладу, персональний склад дисциплінарних комісій із проведення службових розслідувань за відомостями про порушення поліцейським посадових (функціональних) обов'язків, наказів безпосереднього керівника,

втрату службового посвідчення та (або) спеціального жетона (знака) формується із числа поліцейських та працівників органу (підрозділу) поліції, в якому проходить службу зазначений поліцейський. Персональний склад дисциплінарних комісій із проведення службових розслідувань за відомостями про порушення поліцейським норм кримінального процесуального законодавства під час здійснення досудового розслідування в кримінальному провадженні формується із числа працівників органів досудового розслідування Національної поліції України.

Положенням надається досить вичерпний перелік повноважень голови та членів дисциплінарних комісій, що в свою чергу позитивним чином відображається на якості проведення службових розслідувань. Особливу увагу хотілося б акцентувати на новелі, яка передбачає залучення громадськості до дисциплінарних комісій Нацполіції. Можливість впливу громадськості на кадрові рішення завершує ланцюг нових механізмів контролю за діяльністю поліції. Взагалі, громадський контроль – це одна з функцій громадянського суспільства, проявом якої є публічна перевірка діяльності органів влади з боку громадян та їх об'єднань на відповідність цілей, які влада проголошує, спрямована на корегування як цієї діяльності, так і самих цілей. Головна мета громадського контролю – це усунення та попередження причин, які породжують цю невідповідність між заданими та фактичними результатами, забезпечення додержання об'єктами контролю відповідних норм. Завдання громадського контролю полягає в тому, щоб не допустити дій контрольованих суб'єктів за межами законності й правопорядку, попередити можливі відхилення від намічених цілей, а також інтересів суспільства та його суб'єктів, а в разі появи цих відхилень усунути їх негативні наслідки. Враховуючи зазначене вище можна із впевненістю констатувати, що залучення громадськості до дисциплінарних комісій під час проведення службових розслідувань є важливою гарантією: по-перше, для громадян, оскільки діяльність поліції стає більш прозорою та зрозумілою; по-друге, для самих поліцейських, оскільки є додатковою гарантією того, що їх права не будуть порушені та власне дає їм більше можливостей захистити себе від впливу керівництва. Втім, як недолік слід відзначити той факт, що на сьогодні відсутній механізм залучення громадськості, а відтак перед Міністерством внутрішніх справ стоїть важливе завдання: створення Порядку залучення громадськості в процесі формування та роботи дисциплінарних комісій в органах Національної поліції України.

Слід вказати той факт, що уповноважений член дисциплінарної комісії, що проводить службове розслідування, має право: 1) одержувати пояснення

щодо обставин справи від поліцейського, стосовно якого проводиться службове розслідування, та від інших осіб; 2) одержувати в органах, закладах, установах поліції та їхніх підрозділах чи за запитом в інших органах державної влади та органах місцевого самоврядування необхідні документи або їх копії та долучати до матеріалів справи; 3) отримувати консультації спеціалістів з питань, що стосуються службового розслідування.

Важливим моментом на даному етапі є визначення строків проведення службового розслідування, яке проводиться та має бути завершено не пізніше одного місяця з дня його призначення керівником. У разі потреби за вмотивованим письмовим рапортом (доповідною запискою) голови дисциплінарної комісії, утвореної для проведення службового розслідування, його строк може бути продовжений наказом керівника, який призначив службове розслідування, або його прямим керівником, але не більш як на один місяць. При цьому загальний строк проведення службового розслідування не може перевищувати 60 календарних днів. До строку проведення службового розслідування не зараховується документально підтверджений час перебування поліцейського, стосовно якого проводиться службове розслідування, у відрядженні, на лікарняному (у період тимчасової непрацездатності) або у відпустці. Службове розслідування вважається завершеним у день затвердження керівником, який призначив службове розслідування, чи особою, яка його заміщує, висновку за результатами службового розслідування. Якщо закінчення строку проведення службового розслідування припадає на вихідний чи інший неробочий день, останнім днем строку є перший після нього робочий день.

Після того, як було сформовано дисциплінарну комісію, починається наступний етап, - безпосереднього проведення розслідування. На даному етапі повинно бути встановлено: наявність чи відсутність складу дисциплінарного проступку в діянні (дії чи бездіяльності) поліцейського, з приводу якого (якої) було призначено службове розслідування; наявність чи відсутність порушень положень законів України чи інших нормативно-правових актів, організаційно-розпорядчих документів або посадових інструкцій; ступінь вини кожної з осіб, що вчинили дисциплінарний проступок; обставини, що пом'якшують або обтяжують ступінь і характер відповідальності поліцейського чи знімають безпідставні звинувачення з нього; відомості, що характеризують поліцейського, а також дані про наявність або відсутність у нього дисциплінарних стягнень; вид і розмір заподіяної шкоди; причини та умови, що призвели до вчинення дисциплінарного проступку.

Розгляд справи дисциплінарною комісією проводиться зазвичай у формі письмового провадження. Збирання та перевірка матеріалів і відомостей про дисциплінарний проступок поліцейського у разі розгляду справи у формі письмового провадження здійснюються зазвичай шляхом: 1) одержання пояснень щодо обставин справи від поліцейського, стосовно якого проводиться службове розслідування, та від інших осіб; 2) одержання в органах, закладах, установах поліції та їх підрозділах чи за запитом в інших органах державної влади та органах місцевого самоврядування необхідних документів або їх копій та долучення до матеріалів справи; отримання консультацій спеціалістів з питань, що стосуються службового розслідування. У разі розгляду справи у формі письмового провадження рішення дисциплінарною комісією приймається без повідомлення та (або) виклику інших учасників службового розслідування на підставі наявних у справі матеріалів.

За рішенням уповноваженого керівника розгляд справи може здійснюватися дисциплінарною комісією на відкритому засіданні. У такому разі поліцейському, який притягається до відповідальності, у письмовій формі не пізніше ніж за три дні повідомляється про час, дату та місце розгляду справи дисциплінарною комісією. Збирання та перевірка матеріалів і відомостей про дисциплінарний проступок поліцейського під час розгляду справи у формі відкритого засідання здійснюються як шляхом одноосібного одержання пояснень членами дисциплінарної комісії, надсилання запитів про надання необхідних документів або їх копій, отримання консультацій спеціалістів з питань, що стосуються службового розслідування, так і шляхом дослідження отриманих документів, пояснень на відкритих засіданнях дисциплінарної комісії, одержання пояснень безпосередньо на цих засіданнях. Зібрані одноосібно членами дисциплінарної комісії матеріали і відомості підлягають дослідженню на відкритих засіданнях дисциплінарної комісії. Під час розгляду справи у формі відкритого засідання обговорення та прийняття дисциплінарною комісією рішень за результатами розгляду справи можуть здійснюватися відкрито або за рішенням зазначеної комісії за відсутності осіб, викликаних на таке засідання. За рішенням голови дисциплінарної комісії (за потреби) розгляд матеріалів справи та прийняття рішення за результатами службового розслідування можуть бути перенесені на інший день або час у межах строку проведення службового розслідування.

Важливим аспектом при проведенні службового розслідування є можливість відсторонення поліцейського від виконання службових обов'язків (посади), яке є тимчасовим заходом на час проведення службового

розслідування та може бути застосовано до поліцейського у разі, якщо обставини виявленого дисциплінарного проступку унеможливають виконання посадових (функціональних) обов'язків ним або іншим поліцейським, а також якщо виконання поліцейським посадових (функціональних) обов'язків перешкоджає встановленню обставин виявленого дисциплінарного проступку. На період відсторонення від виконання службових обов'язків (посади) у поліцейського вилучається службове посвідчення, спеціальний нагрудний знак і табельна вогнепальна зброя. Службове посвідчення та спеціальний нагрудний знак поліцейського, відстороненого від виконання службових обов'язків (посади), зберігаються у його безпосереднього керівника. Табельна вогнепальна зброя поліцейського, відстороненого від виконання службових обов'язків (посади), зберігається в черговій частині органу (закладу, установи), де проходить службу поліцейський. Відсторонення поліцейського від виконання службових обов'язків (посади) оформляється письмовим наказом керівника, до повноважень якого належить призначення на посаду та звільнення з посади поліцейського, та не може перевищувати строку, передбаченого для проведення службового розслідування або зазначеного в рішенні суду.

Узагальнюючи зміст стадії безпосереднього проведення службового розслідування варто відзначити і певні недоліки. Зокрема, мова йде про терміни проведення службового розслідування. Дійсно, для окремих категорій справ термін 30 діб є досить обґрунтованим та відповідає реаліям. Втім, на наше переконання, для найбільш простих справ, які пов'язані із несуттєвими дисциплінарними проступками, цей термін може бути скорочено до 1-ти робочих днів, що в свою чергу дозволить оптимізувати та пришвидшити роботу дисциплінарних комісій та на менший період часу відволікати поліцейських, що входять до їх складу, від основної роботи.

І останньою, завершальною стадією проведення службового розслідування є прийняття відповідного рішення. Підсумковим документом службового розслідування є висновок службового розслідування, який складається зі вступної, описової та резолютивної частин. Висновок службового розслідування готує і підписує дисциплінарна комісія. Висновок має таку структуру:

1) вступна частина, в якій викладаються такі відомості: дата і місце складання висновку службового розслідування, прізвище та ініціали, посада і місце служби (роботи) голови (заступника голови) та членів дисциплінарної комісії, що проводила службове розслідування; підстава для проведення

службового розслідування; форма розгляду справи дисциплінарною комісією (відкрите засідання чи письмове провадження);

2) описова частина, в якій вказуються: обставини справи, зокрема обставини вчинення поліцейським дисциплінарного проступку, час, місце, спосіб, мотив учинення дисциплінарного проступку, його наслідки (їх тяжкість), що настали у зв'язку з цим; пояснення безпосереднього керівника поліцейського щодо обставин справи; пояснення інших осіб, яким відомі обставини справи; документи та матеріали, що підтверджують та (або) спростовують факт учинення дисциплінарного проступку і т.д.;

3) у резолютивній частині висновку службового розслідування дисциплінарною комісією зазначається висновок щодо наявності або відсутності в діянні поліцейського дисциплінарного проступку, а також щодо його юридичної кваліфікації з посиланням на положення закону, іншого нормативно-правового чи організаційно-розпорядчого акта, наказу керівника, який було порушено.

У разі якщо за результатами розгляду матеріалів службового розслідування (справи) дисциплінарна комісія встановить наявність у діях (бездіяльності) поліцейського дисциплінарного проступку, керівнику, який призначив службове розслідування, вносяться пропозиції щодо накладення на поліцейського дисциплінарного стягнення.

Під час визначення виду стягнення дисциплінарна комісія враховує характер проступку, обставини, за яких він був вчинений, особу порушника, ступінь його вини, обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність, попередню поведінку поліцейського, його ставлення до служби. Вказана новела Дисциплінарного статуту Національної поліції України, беззаперечно має важливе значення, оскільки визначення вказаних обставин дозволяє більш якісно та справедливо провести відповідне розслідування. Тож, до обтяжуючих обставин законодавець відносить: 1) вчинення дисциплінарного проступку у стані алкогольного, наркотичного та/або іншого сп'яніння; 2) вчинення дисциплінарного проступку повторно до зняття в установленому порядку попереднього стягнення; 3) вчинення дисциплінарного проступку умисно на ґрунті особистої неприязні до іншого поліцейського, службовця, у тому числі керівника, чи помсти за дії чи рішення стосовно нього; 4) настання тяжких наслідків, у тому числі збитків, завданих вчиненням дисциплінарного проступку; 5) вчинення дисциплінарного проступку на ґрунті ідеологічної, релігійної, расової, етнічної, гендерної чи іншої нетерпимості. В свою чергу до пом'якшуючих обставин Дисциплінарним статутом віднесено: 1) усвідомлення та визнання

своїї провини у вчиненні дисциплінарного проступку; 2) попередня бездоганна поведінка; 3) високі показники виконання повноважень, наявність заохочень та державних нагород; 4) вжиття заходів щодо запобігання, відвернення або усунення негативних наслідків, які настали або можуть настати внаслідок вчинення дисциплінарного проступку, добровільне відшкодування завданої шкоди; 5) вчинення проступку під впливом погрози, примусу або через службову чи іншу залежність; 6) вчинення проступку внаслідок неправомірних дій керівника.

Таким чином, якщо в результаті службового розслідування було виявлено факт дисциплінарного проступку, до порушника застосовується дисциплінарне стягнення, під яким слід розуміти міру відповідальності працівника перед державою в особі уповноваженого органу Національної поліції за вчинений ним дисциплінарний проступок. Відповідно до норм чинного законодавства України до поліцейських можуть застосовуватися такі **види дисциплінарних стягнень**:

1) **зауваження**. Це найбільш незначні стягнення, що накладаються за неістотні недоліки по службі й порушення дисципліни (приміром, співробітник поліції порушив правила носіння форменого одягу). Сутність зауважень полягає у вказівці співробітникові на недоліки по службі або порушення дисципліни, з метою звернення його уваги на це та усунення такого недоліку, а також щоб попередити повторні порушення або попередити більш важкі. Зауваження як стягнення іноді важко відрізнити від тих зауважень, що робить начальник співробітникові в процесі роботи. Останнє не є стягненням. Зауваження буде вважатися стягненням лише тоді, коли воно оголошено письмово в наказі або в усній формі, але офіційно. Варто погодитись із точкою зору про те, що зауваження взагалі не можна визнавати дисциплінарною санкцією, оскільки сутністю зауваження є нагадування роботодавцем працівникові про його трудові обов'язки та попередження про недопустимість порушень трудової дисципліни. Йдеться про випадки несуттєвих порушень трудової дисципліни, коли дисциплінарні санкції не можуть бути застосовані через відсутність шкідливих наслідків. Із зазначеного вище можна говорити про те, що дійсно, на сьогодні зауваження, як вид стягнення за дисциплінарний проступок (в тому числі і органах Національної поліції України), вже є досить морально застарілим та не має необхідно морального та психологічного впливу на порушника;

2) **догана та сувора догана**. Догана — це вид стягнення, який є заходом особистого немайнового характеру і полягає у негативній оцінці та засудженні поведінки працівника. Взагалі, догана чи сувора догана – це

морально-психологічний вплив, що застосовується до неповнолітніх, які систематично порушують встановлений правопорядок, встановлені правила поведінки;

3) **попередження про неповну службову відповідність.** Вказаний вид стягнень застосовується до поліцейських тільки за систематичне неналежне виконання службових повноважень або одноразове грубе порушення службової дисципліни, які були виявлені в ході проведення службового розслідування. Головною метою застосування такого виду стягнення – забезпечити у подальшому виконання поліцейським своїх службових обов’язків належним чином. Крім того, такий вид стягнень може стати передумовою для звільнення працівника, або позбавлення його премій, надбавок, тощо;

4) **пониження у спеціальному званні на один ступінь.** Поліцейським, пониженим у спеціальному званні на один ступінь, строк вислуги для присвоєння чергового спеціального звання починає обраховуватися з дня видання наказу по особовому складу про пониження в попередньому спеціальному званні на один ступінь;

5) **звільнення з посади.** Звільнення з посади – це дисциплінарне стягнення, що тягне не тільки негативні моральні, а й також відчутні матеріальні наслідки. Цей захід застосовується до співробітників як за одиничні факти грубого порушення трудової дисципліни або серйозні помилки в роботі, так і за менш грубі, але такі, що систематично вчиняються, дисциплінарні проступки. Визначаючи такий вид стягнення законодавець передбачив, що працівника не буде звільнено з органів Національної поліції, тобто його буде переведено в інший структурний підрозділ з нижчою посадою, окладом тощо;

6) **звільнення із служби в поліції.** Вказаний вид дисциплінарного стягнення є найбільш суровим, він передбачає повне розірвання з особовою службово-трудова правовідносин. Крім того, поліцейський, звільнений з поліції за вчинення дисциплінарного проступку, не може бути прийнятий на службу до поліції протягом трьох років з дня виконання наказу про звільнення.

Дисциплінарне стягнення виконується негайно, але не пізніше місяця з дня його застосування, не враховуючи часу перебування поліцейського у відпустці, відрядженні або на лікарняному (у період тимчасової непрацездатності). Після закінчення зазначеного строку дисциплінарне стягнення не виконується. Дисциплінарні стягнення у виді звільнення з посади, пониження у спеціальному званні на один ступінь та звільнення із

служби в поліції виконуються (реалізуються) шляхом видання наказу по особовому складу. Дисциплінарні стягнення у виді звільнення з посади та звільнення із служби в поліції, застосовані до поліцейського, який перебуває у відпустці чи на лікарняному (у період тимчасової непрацездатності), виконуються (реалізуються) після його прибуття до місця проходження служби. У разі якщо поліцейський, до якого застосовано дисциплінарне стягнення, відмовляється від отримання витягів з наказів про застосування та виконання дисциплінарного стягнення, днем отримання витягів з наказів є день проставлення в поштовому повідомленні відмітки про відмову в їх отриманні чи повернення поштового відправлення з позначкою про невручення. Поліцейський, до якого застосовано дисциплінарне стягнення у виді пониження у спеціальному званні на один ступінь, зобов'язаний протягом семи календарних днів з дня ознайомлення з наказом здійснити заміну знаків розрізнення на однострої та службового посвідчення. Під час виконання зазначеного дисциплінарного стягнення забороняється зривання погонів, а також будь-які інші дії, що принижують гідність поліцейського.

Варто відзначити, що відносно вказаного вище переліку дисциплінарних стягнень є декілька зауважень, зокрема: по-перше, такі види стягнень як зауваження, догана та сувора догана, на наше переконання, є дещо морально застарілими, а їх застосування не має суттєвого виховного та морального впливу на правопорушника; по-друге, слід звернути увагу на те, що законодавцю варто було передбачити більш вичерпний перелік підстав, за яких до працівника поліції може бути застосовано найбільш жорсткі види стягнень, зокрема: пониження у спеціальному званні на один ступінь; звільнення з посади; звільнення із служби в поліції.

Після закінчення проведення службового розслідування оригінал висновку службового розслідування та матеріали службового розслідування, сформовані у справу, а також копія наказу про накладення дисциплінарного стягнення (за наявності) передаються до канцелярії (секретаріату) органу (підрозділу, закладу, установи) поліції, ЗВО, в якому проходить службу голова дисциплінарної комісії, що проводила службове розслідування. У разі призначення головою дисциплінарної комісії працівника Міністерства внутрішніх справ України, керівника органу (підрозділу, закладу, установи) поліції чи ЗВО місце зберігання оригіналів матеріалів службового розслідування (справи) визначається уповноваженим керівником, що призначив службове розслідування. Строк зберігання матеріалів службового розслідування (справи) встановлюється відповідно до чинного законодавства України.

6. ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНИХ СТЯГНЕНЬ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Застосування до поліцейського, винного у вчиненні дисциплінарного проступку, дисциплінарних стягнень та їх виконання здійснюються з урахуванням вимог статей 19-22 Дисциплінарного статуту Національної поліції України.

Наказ про застосування до поліцейського дисциплінарного стягнення виконується шляхом його оголошення в органі (підрозділі, закладі, установі) поліції, ЗВО та особистого ознайомлення поліцейського з ним, що здійснюється кадровим підрозділом органу (підрозділу, закладу, установи), ЗВО за місцем проходження служби зазначеним поліцейським.

Таке ознайомлення засвідчується шляхом проставляння поліцейським, притягнутим до дисциплінарної відповідальності, підпису, прізвища та ініціалів на останньому аркуші копії наказу, долученої до його особової справи.

У разі відмови особи від ознайомлення з наказом про це складається акт довільної форми, що підписується працівником кадрового підрозділу та іншими присутніми під час відмови особами, який долучається до особової справи поліцейського, притягнутого до дисциплінарної відповідальності.

Виконання таких дисциплінарних стягнень, як звільнення з посади, пониження в спеціальному званні на один ступінь та звільнення зі служби в поліції, шляхом видання наказів по особовому складу покладається на підрозділи кадрового забезпечення територіальних органів поліції, установ та закладів поліції, а також ЗВО (УКЗ ГУНП).

Поліцейський має право оскаржити застосоване до нього дисциплінарне стягнення протягом місяця з дня його виконання (реалізації) шляхом подання рапорту до прямого керівника особи, яка застосувала дисциплінарне стягнення, а також шляхом звернення до суду в установленому порядку.

Розгляд рапорту про незгоду з дисциплінарним стягненням здійснюється протягом 30 календарних днів з дня його реєстрації в органі поліції шляхом проведення перевірки викладених у рапорті фактів та обставин, що, на думку поліцейського, не були враховані під час проведення службового розслідування та під час прийняття рішення про застосування до нього дисциплінарного стягнення.

У разі підтвердження фактів, викладених у рапорті, керівник, який здійснює його розгляд, зобов'язаний негайно вжити заходів до поновлення прав поліцейського, усунення обставин, що призвели до таких порушень, та вирішити питання про притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні порушень.

Про результати розгляду рапорту уповноважений керівник письмово інформує поліцейського, який подав скаргу.

У разі поновлення порушених прав поліцейського у судовому порядку вищий керівник зобов'язаний негайно вжити заходів до поновлення прав поліцейського, усунення обставин, що призвели до таких порушень, та притягти до відповідальності осіб, винних у вчиненні порушень.

Після закінчення проведення службового розслідування оригінал висновку службового розслідування та матеріали службового розслідування, сформовані у справу, а також копія наказу про накладення дисциплінарного стягнення (за наявності) передаються до канцелярії (секретаріату) органу (підрозділу, закладу, установи) поліції, ЗВО, в якому проходить службу голова дисциплінарної комісії, що проводила службове розслідування.

Строк зберігання матеріалів службового розслідування (справи) встановлюється відповідно до чинного законодавства України.

Копії висновків службових розслідувань, під час проведення яких встановлено факти порушення поліцейськими службової дисципліни, та копії наказів про застосування до поліцейських дисциплінарних стягнень протягом трьох робочих днів з дати затвердження (підписання) надсилаються до підрозділів кадрового забезпечення (служби персоналу) для обліку, узагальнення та долучення до особових справ поліцейських.

Засвідчені копії висновків службових розслідувань, проведених за фактами:

повідомлення поліцейському про підозру в учиненні ним кримінального правопорушення, якщо службове розслідування не було проведено на підставі абзацу другого цього пункту або якщо за його результатами не було встановлено дисциплінарного проступку;

надходження подання спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції або припису Національного агентства з питань запобігання корупції, в якому міститься вимога щодо проведення службового розслідування з метою виявлення причин та умов, за яких стало можливим учинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи невиконання вимог Закону України «Про запобігання корупції»;

недотримання підстав та порядку застосування або використання вогнепальної зброї, спеціальних засобів або заходів фізичного впливу;

недотримання норм кримінального процесуального законодавства України під час проведення досудового розслідування;

приховування від обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні та адміністративні правопорушення, які були відомі поліцейському, але не отримали реєстраційного номера або не були зафіксовані ним у встановленому законодавством України порядку,

підрозділами кадрового забезпечення територіальних органів поліції, закладів та установ, які належать до сфери управління Національної поліції України, та наказів про застосування до поліцейських дисциплінарних стягнень (за наявності) в п'ятиденний строк після затвердження надсилаються до Департаменту кадрового забезпечення Національної поліції України для вивчення та узагальнення.

У разі засудження, звільнення від кримінальної відповідальності поліцейського або закриття кримінального провадження, провадження у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, якщо службове розслідування щодо такого поліцейського проводилося за відомостями про порушення ним службової дисципліни, що призвело до відкриття органами досудового розслідування кримінального провадження або складання спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції протоколу про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, до матеріалів службового розслідування долучається копія відповідного вироку (ухвали, постанови) суду, постанови слідчого (прокурора), що набрали законної сили, а копія відповідного документа протягом трьох робочих днів з моменту отримання надсилається до Департаменту кадрового забезпечення Національної поліції України.

У разі порушення службової дисципліни з боку державних службовців, які займають посади державної служби усіх категорій, проводиться дисциплінарне провадження. В ГУНП в областях створюються постійно діючі дисциплінарні комісії. Всі матеріали відносно порушення службової дисципліни державних службовців необхідно направляти до ГУНП в області.

7. ОБЛІК ЗАОХОЧЕНЬ ТА СТЯГНЕНЬ

Заохочення та стягнення, застосовані до поліцейських, підлягають обліку. Інформація про їх застосування вноситься до особових справ. Порядок та строки внесення до особової справи поліцейського відомостей

про застосовані до нього заохочення та дисциплінарні стягнення визначаються Міністерством внутрішніх справ України.

З метою забезпечення належного формування та ведення особових справ поліцейських, а також кандидатів на службу в поліції, що направляються на навчання до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських та відповідно до ст. 79 Закону України «Про Національну поліцію» було розроблено Порядок формування та ведення особових справ поліцейських.

Наказом МВС України від 26.03.2019 № 215 з метою визначення порядку та строків унесення до особової справи поліцейського відомостей про застосовані до нього дисциплінарні стягнення та заохочення, а також удосконалення алгоритму формування та ведення особової справи поліцейського було внесено зміни до Порядку формування та ведення особових справ поліцейських.

Відповідно до Порядку особова справа поліцейського складається з п'яти частин. Подання про присвоєння спеціальних звань поліції, у тому числі в порядку заохочення, нагородні листи мають зберігатися у другій частині.

В Основних вимогах щодо порядку ведення та збереження особових справ поліцейських зазначено, що інформація про всі заохочення та дисциплінарні стягнення поліцейського вноситься до послужного списку в семиденний строк з дня її надходження до підрозділу кадрового забезпечення органу поліції.

БЕЗПАЛОВА Ольга Ігорівна
ДЖАФАРОВА Олена В'ячеславівна
ШАТРАВА Сергій Олександрович
ПЧЕЛІН Віталій Борисович
РЕЗАНОВ Сергій Анатолійович
СЕЛЮКОВ Вадим Сергійович
ПАНОВА Оксана Олександрівна
ГАЛКІНА Олена Миколаївна
КАЦАЛАП Людмила Сергіївна
ДЕНИЩУК Денис Євгенійович
ПОГОРІЛЕЦЬ Олена Валеріївна
СИРОМЯТНІКОВА Маргарита Сергіївна

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОРЯДКУ ТА
СТРОКІВ ВНЕСЕННЯ ДО ОСОБОВОЇ СПРАВИ
ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ВІДОМОСТЕЙ ПРО
ЗАСТОСОВАНІ ДО НЬОГО ЗАОХОЧЕННЯ ТА
ДИСЦИПЛІНАРНІ СТЯГНЕННЯ**

Науково-методичні рекомендації

Підписано до друку 28.10.2019

Видавець і виготовлювач - Харківський національний університет внутрішніх справ,
просп. Л. Ландау, 27, м. Харків, 61080.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3087 від 22.01.2008